

پلان ملی مدیریت حوادث، سال ۲۰۱۰ میلادی

افغانستان

تهیه شده برای "اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان"

مانو گوپتا، مشاور بین المللی، برنامه انکشافی سازمان ملل متحد
ماه اکتوبر سال ۲۰۱۰ میلادی

محتویات

اظهاریه مشاور، صفحه ۳	
تعریف اصطلاحات، صفحه ۴	
مخففات، صفحه ۵	
۱,۰ مقدمه، صفحه ۶	
۲,۰ پروفایل خطر (ریسک) در افغانستان، صفحه ۸	
۲,۱ پدیده های اتفاقات در افغانستان، صفحه ۸	
۲,۲ آسیب پذیری، صفحه ۱۰	
۲,۳ نمونه های کلی خطر : ولایات دارای اولویت، صفحه ۱۱	
۳,۰ چارچوب نهادی مدیریت حوادث، صفحه ۱۲	
۳,۱ نقش کمیسیون ملی، صفحه ۱۳	
۳,۲ نقش اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان، صفحه ۱۴	
۳,۳ میکانیزم های عمومی هماهنگی برای مدیریت حوادث، صفحه ۱۵	
۴,۰ پلان ملی کاهش خطرات حوادث، صفحه ۱۸	
۴,۱ ابتکارات و فعالیت های کاهش خطرات حوادث، صفحه ۱۸	
۴,۲ اقدامات استراتژیک تحت نام پلان ملی کاهش خطرات حوادث، صفحه ۱۸	
۴,۳ روش های پیشنهادی مقید به زمان جهت نیل به اهداف کاهش خطرات حوادث، صفحه ۱۹	
۴,۴ نقش ها و مسئولیت های کلیدی وزارت های مربوطه در قبال پلان ملی کاهش خطرات حوادث، صفحه ۲۰	
۵,۰ پلان ملی برای اعاده و واکنش در مقابل حوادث، صفحه ۲۲	
۵,۱ اعلان حالت اضطراری، صفحه ۲۲	
۵,۲ مرکز عملیات اضطراری، صفحه ۲۳	
۵,۳ نقش ها و مسئولیت های کلیدی وزارت های مربوطه، صفحه ۲۳	
۶,۰ وجوه اضطراری ملی، صفحه ۲۶	

افغانستان کشوری است که در معرض تعدادی از حوادث که در اثر اتفاقات طبیعی بوجود می آید، قرار دارد. حوادثی که باعث خسارات و تلفات گسترده در افغانستان میگردند عبارت از زمین لرزه (زلزله)، لغزش زمین، برف کوچ ها، طوفان های ریگی و سیلاب می باشند. همه ساله خشکسالی ها و زمستان های شدید، بخاطر ظرفیت پایین مقابله با حوادث، سبب بر جا گذاشتن تأثیرات ناگوار بر جامعه افغانی میگردد. جنگ های دراز مدت در افغانستان نیز وضعیت و حالات آسیب پذیری را بیشتر و سریعتر ساخته است. با روند بازسازی جاری در کشور، بسیار لازم و ضروری است تا شرایط ظرفیت سازی و توانمند سازی جهت تدوین یک میکانیز مؤثر، مستقل و کارا به منظور کاهش دادن خسارات جانی و متضرر شدن در اثر حوادث در کشور مساعد گردد.

اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان یک نهاد اصلی در سطح ملی بشمار میرود که صلاحیت هماهنگی و تنظیم تمام عرصه های مربوط به کاهش خطر حوادث، آمادگی و واکنش در مقابل حوادث را از طریق دفاتر ولایتی اش دارد. طرح کلی فعالیت های منتظره در پلان ملی مدیریت حوادث فراهم گردیده است.

پلان ملی تجدید نظر شده مدیریت حوادث، حالت و وضعیت کنونی خطر را از نظر اتفاقات، آسیب پذیری، موجودیت زیربنا، ظرفیت های نهادهای و وضوح قانونی در افغانستان در نظر گرفته و مطابق به آن طرز العمل های را فراهم می نماید که بصورت فوری قابل اجرا بوده و سپس بخاطر در دسترس قرار گرفتن منابع بیشتر و انکشاف ظرفیت های مراجع ذیدخل توسعه میابند. هدف اولی آن واضح ساختن نقش ها و هماهنگی میان ارگانه های واکنش در مقابل حوادث در سطح ملی می باشد. این پلان باید با اقدامات و فعالیت های پرکارانه جهت رشد ظرفیت کشور پیگیری گردد. این پلان باید بصورت مفصل تجزیه و تحلیل گردد. این پلان تلاش مینماید تا به حیث یک نقطه آغاز برای یک عملکرد دراز مدت (در مطابقت با چارچوب هایوگو برای کار ۲۰۰۵-۲۰۱۵) جهت تأمین مؤثریت در کاهش خطر حوادث در تمام سکتور ها و در تمام سطوح کشور ایفای وظیفه نماید. این مشق و عملکرد باید بصورت بنیادی و اساسی با جوامع اجرا گردد.

اعاده و احیای مجدد دراز مدت در حیطه و گستره این سند گنجانیده نشده است. با چنین اوضاع و حالات در چارچوب صلاحیت ها و اختیارات کنونی وزارت های ذیربط رفتار صورت میگیرد و یا هم در صورتی که حوادث فاجعه انگیز باشند، میتوان از نهاد های ویژه که جهت عملیات اعاده ایجاد گردیده اند کار گرفت.

تاما میروود تا این سند در قسمت تعیین نقش ها و نایل آمدن به فعالیت های مورد هدف جهت بهبود میکانیز مدیریت حوادث در کشور ممد واقع گردد. مهمتر از همه، این پلان باید قادر باشد تا دولت افغانستان را در قسمت عملکرد سریع برای مساعدت به جوامعی که توسط حوادث متضرر میگردند کمک نماید.

جا دارد تا از همکاران خویش در دفتر UNDP، افغانستان؛ آقای مشتاق رحیم، آقای من تاپا، آقای میوند روحانی، آقای افضل صافی، آقای اجمل همت، همکاران خویش در دفتر اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان (ANDMA) به ویژه آقای داکتر ادراک رئیس عمومی و آقای انجنیر صدیقی از دفتر SEEDS سپاسگزاری و ابراز امتنان نمایم. میخواهم از همکاران عزیزم برای کمک و حمایت من در این راستا بخصوص آقای امیت توتیجه برای کمک تحقیقاتی اش تشکر نمایم.

مانو گوپتا

مشاور، برنامه انکشافی سازمان ملل متحد (UNDP) – افغانستان
ماه سپتامبر، سال ۲۰۱۰ میلادی

تعریف اصطلاحات

تعریف های ذیل مربوط به آنده اصطلاحاتی است که در این پلان از آنها استفاده میگردد:

قانون:

این قانون، عبارت از قانونی در رابطه به واکنش، مدیریت و آمادگی در مقابل حوادث در جمهوری اسلامی افغانستان می باشد.
(به اساس ترجمه آزمایشی قانون موجود از دری به انگلیسی)

حالت اضطراری:

عبارت از یک بحران سریع الوقوع یا حالتی است که زندگی را تهدید نموده و فراتر از ظرفیت جامعه محلی برای مبارزه با آن میباشد. مانند سیلاب ها، زمین لرزه ها (زلزله)، لغزش زمین، آتش سوزی ها، مرض کولرا (وبا) یا سایر امراض همه گیر. در صورتی که حالات و وضعیت خارج از توانایی و ظرفیت حکومت ولایتی که تحت چنین شرایط قرار دارد برای مقابله با آن باشد، در این صورت کمیسیون ملی مدیریت حوادث، حالت اضطراری را در کشور اعلان مینماید.

اتفاق:

یک واقعه فیزیکی مخرب بالقوه، پدیده طبیعی و یا فعالیت های بشری بوده که ممکن سبب گرفتن حیات و یا وارد نمودن صدمه به جسم انسان، خسارت مالی، مختل ساختن اوضاع اجتماعی و اقتصادی و یا فروسای محیط زیست گردد.

خطر (ریسک):

خطر عبارت از سنجش خسارات مورد انتظار یا متوقعه (چون خسارت جانی، مصدومیت ها، خسارت مالی و غیره) بوده که در نتیجه اتفاقات بعثت طبیعت سازنده و تقرب به ساحه پر خطر بوقوع می پیوندد.

حادثه:

حادثه عبارت از یک رویداد طبیعی و یا یک رویداد در اثر فعالیت های بشری بوده که سبب مختل ساختن زندگی عادی معمولی جامعه بصورت ناگهانی شده و موجب بار آمدن خسارات جانی و مالی میگردد.

جلو گیری (از وقوع حادثه):

عبارت از کار ها یا فعالیت هایی است که سبب ایجاد موانع عاجل سد راه تأثیرات ناگوار اتفاقات شده و وسیله ای برای به حد اقل رسانیدن حوادث مربوطه محیطی، تکنالوژیکی و بیولوژیکی بشمار می آید.

کاهش (تخفیف):

عبارت از اقدامات ساختاری و غیر ساختاری است که جهت محدود ساختن تأثیرات ناگوار حواث طبیعی، فروسای محیط زیست و اتفاقات تکنالوژیکی اتخاذ می گردد.

آمادگی:

آمادگی عبارت از تدابیر و اقداماتی است که قبل از قبل جهت کسب اطمینان از واکنش مؤثر در مقابل تأثیرات ناگوار اتفاقات، بشمول صادر نمودن اخطاریه های مفید زود هنگام و به موقع و دور ساختن مؤقتی افراد و اموال از موقعیت های در معرض خطر، روی دست گرفته میشود.

باز سازی:

عبارت از باز سازی یا احیای مجدد، تعمیرات، زمین های زراعتی، زیربنای اولیه عامه مانند شبکه های آبرسانی و غیره بوده که در اثر حوادث طبیعی یا حوادثی که در نتیجه ای فعالیت های بشری به وقوع می پیوندد تخریب و یا به آنها خسارت وارد گردیده باشد.

اعاده:

عبارت از تصامیم یا تدابیری است که پس از وقوع حادثه روی دست گرفته میشود و هدف آن به حال اول برگرداندن و یا بهبود بخشیدن معیشت و وضع زندگی جوامع متضرر از حوادث، با تقویت بخشیدن و افزودن اعمال بشر دوستانه میباشد.

امداد رسانی:

عبارت از فراهم نمودن کمک ها و مساعدت در جریان و یا فوراً پس از وقوع یک حادثه جهت حفاظت از زندگی افراد و فراهم نمودن نیاز مندیهای اولیه معیشت افراد متضرر از حادثه میباشد.

افغانی (واحد پولی افغانستان)	Afg.
اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان	ANDMA
جمعیت هلال احمر افغانی	ARCS
سازمان های اجتماعی	CBO
مدیریت حوادث	DM
کمیته مدیریت حوادث و لیسوالی	DDMC
اداره آمادگی در مقابل حوادث	DDP
کمیته مدیریت حوادث	DMC
مرکز عملیات اضطراری	EOC
افراد بیجا شده داخلی	IDP
وزارت احیاء و انکشاف دهات	MRRD
برنامه ملی انکشاف ساحوی	NABDP
کمیسیون ملی مدیریت حوادث (کمیسیون ملی نیز نامیده میشود)	NDMC
پلان ملی مدیریت حوادث	NDMP
وجوه ملی برای اعاده و امداد حوادث	NDRRF
برنامه ملی کاریابی اضطراری	NEEP
وجوه اضطراری ملی	NEF
مؤسسات غیر دولتی	NGO
وجوه ملی برای آمادگی و کاهش خطر	NRMPF
برنامه همبستگی ملی	NSP
کمیته ولایتی مدیریت حوادث	PDMC
ارزیابی سریع تأثیرات	QIP
دستور العمل های عملیاتی معیاری	SOP
آموزش ترینران	TOT
سازمان ملل متحد	UN
دفتر هیات معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان یا (یوناما)	UNAMA
برنامه انکشافی سازمان ملل متحد	UNDP
کمیشنری عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان	UNHCR
دفتر سازمان ملل متحد برای هماهنگی امور بشر دوستانه	UN-OCHA
دفتر سازمان ملل متحد برای خدمات پروژوی	UNOPS

افغانستان یک کشور محاط به خشکه بوده و مساحت آن ۶۵۲,۸۶۴ کیلو متر مربع (ref.syb 08-09) میباشد. اقلیم آن بیشتر خشک و دارای زمستان های شدیداً سرد و تابستان های شدیداً گرم میباشد. خصوصیت های ویرانگر طبیعت بطور معمول و همیشگی تأثیرات ناگواری از خود بر جا میگذارند. در بخش شمالی این کشور زمین لرزه (زلزله) یکی از حوادثی است که بیشتر اتفاق می افتد که اغلباً منجر به لغزش های ویرانگر زمین می گردند. سرازیر شدن سیلاب ها و لغزش گل یک امر معمول بشمار میرود. این امر به ویژه در موسم بهار، هنگامیکه برف ها شروع به آب شدن میکنند اتفاق می افتد. اوضاع وخیم در زمستان و برف کوچ ها در ساحات کوهستانی افغانستان که تقریباً ۶۳ درصد ساحه کلی این کشور میباشد نیز از جمله موارد عادی بشمار میرود. در طی ده سال اخیر نیز افغانستان از خشکسالی های درازمدت رنج می برد که بیشتر از ۶ میلیون تن را، بخصوص در مناطق جنوبی و شرقی این کشور متأثر میسازد. دیگر اتفاقات معمول عبارت از آفات زراعتی (طاعون)، مانند ملخ ها و کرم ها و همچنان طوفان های ریگی و خاک میباشند. از اوایل سال ۱۹۸۰ بدینسو، بیشتر از ۷,۵ میلیون تن در اثر وقوع حوادث متأثر گردیده اند. جنگها و برخورد های داخلی منجر به بجا گذاشتن تأثیر ناگوار بر محیط زیست گردیده و به این ترتیب نقش مهمی را در بیشتر ساختن میزان آسیب پذیری و خسارات نا متناسب ایفا مینماید.

پلان ملی مدیریت حوادث در نظر دارد تا سیستم های مدیریت حوادث را در کشور بهبود بخشد. این کار شامل معرفی نقش ها و مسئولیت های کمیسیون ملی (کمیسیون ملی مدیریت حوادث) و اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان همراه با دفاتر ولایتی اش، کمیته ولایتی مدیریت حوادث و وزارت های مربوطه آن، مؤسسات غیر دولتی و مؤسسات بین المللی بصورت واضح و روشن میباشد. این پلان طرز العمل های کاری برای کاهش خطر، اعاده واکنش علیه خطرات را تشریح میدارد. به همین ترتیب این پلان اصول، ساختار ها و طرز العمل ها برای کاهش (تخفیف) خطر، آمادگی، ارزیابی تأثیرات، فعالیت های نجات، امداد رسانی و اعاده را بیان مینماید. این پلان در چارچوب قانون واکنش، مدیریت و آمادگی در مقابل حوادث نافذ در جمهوری اسلامی افغانستان فعالیت مینماید.

شروط این پلان در قدم نخست در حالات اضطراری ملی قابل اجراء میباشد. یعنی، زمانی که حکومت ولایتی ظرفیت مقابله با حوادث را نداشته و کمیسیون ملی تصمیم بگیرد که برای آنان کمک ها و مساعدت های حکومت ملی جهت اكمال ولايت و ظرفیت های محلی نیاز میباشد. این شرایط موضوعاتی چون ماین پاک و کشاکش های شخصی را در بر نمی گیرد.

این پلان انکشافاتی که تا حال حاضر در کشور صورت گرفته است را تشخیص داده و آنرا شامل این روند میسازد. پلان متذکره، تلاش های مؤسسات غیر دولتی و فعالیت های گسترده شان را با جوامع محلی و همچنان واکنش فعال آنان در زمان وقوع حوادث تصدیق مینماید. جامعه مدنی شدیداً دولت افغانستان را در عرصه ارتقای ظرفیت مدیریت حوادث کمک و حمایت نموده است.

این پلان جهت تنظیم مجدد و ساده ساختن طرز العمل ها به هدف بهبود سیستم های مدیریت حوادث تجدید نظر گردیده است. این پلان، پلان های ولسوالی و ولایتی را تحت پوشش قرار نداده و سفارش می نماید تا کار بالای این پلان ها در برنامه ملی مدیریت حوادث صورت بگیرد. این کار باید توسط تلاش ها در راستای ارتقای ظرفیت در این سطوح جهت تطبیق این پلان بصورت مؤثر انجام پذیرد.

۱،۱ اهداف پلان

پلان ملی مدیریت حوادث به هدف ایجاد یک میکانیزم مؤثر، مستقل و کارا به منظور کاهش دادن خسارات جانی و متضرر شدن در اثر حوادث در افغانستان تهیه گردیده است. سال ۲۰۱۵ منحیث یک هدف جهت تطبیق مکمل این پلان و آزمایش شرایط این پلان تعیین گردیده است.

این پلان توانایی کشور را جهت مدیریت حوادث بصورت مستقل و به اساس یک روش جامع ملی بلند خواهد برد.

شرایط این پلان در مطابقت با عملکرد های بین المللی در عرصه های کاهش خطر و اصلاحات بشردوستانه قرار داشته و هدف آن بر آورده ساختن تعهدات دولت افغانستان می باشد.

مطابق به ماده ۵ قانون آمادگی، مدیریت و واکنش در مقابل حوادث، در صورت بمیان آمدن یک حالت اضطراری یا وقوع یک حادثه کار های ذیل باید انجام پذیرند:

۱. جلوگیری از وقوع حوادث
۲. ارزیابی و کاهش عوامل و اسباب حوادث
۳. نجات افراد، واکنش در جریان وقوع یک حادثه
۴. بازسازی و برگرداندن مردم به زندگی عادی ایشان
۵. راه اندازی برنامه های آگاهی دهی عامه و آموزش کارکنان برای مقابله با حوادث

ه فعالیت تذکر یافته در قانون در این پلان نیز بازتاب داده شده اند. علاوه بر این، پلان هذا طرز العمل های واکنش های در حال پیشرفت را از سطوح محل کار و ولسوالی به سطوح ولایتی و ملی مشخص و بیان کرده است. این پلان دارای دو جزء عمده می باشد:

پلان ملی برای کاهش خطرات حوادث که به هدف جلوگیری از وقوع حوادث در کشور ایجاد گردیده است

پلان ملی برای اعاده و واکنش در مقابل حوادث که به هدف مؤثریت واکنش در حالات اضطراری که در اثر حوادث طبیعی در کشور بوجود می آیند تهیه گردیده است.

پلان ملی مدیریت حوادث، حالت و وضعیت کنونی موجودیت زیربنا، ظرفیت های نهادی و وضوح قانونی در افغانستان را در نظر گرفته و مطابق به آن طرز العمل های را فراهم می نماید که بصورت فوری قابل اجرا بوده و سپس بخاطر در دسترس قرار گرفتن منابع بیشتر و انکشاف ظرفیت های مراجع ذیدخل توسعه میابد. هدف اولی آن واضح ساختن نقش ها و هماهنگی میان ارگانهای واکنش در مقابل حوادث در سطح ملی می باشد. این پلان باید با اقدامات و فعالیت های پرکارانه جهت رشد ظرفیت کشور پیگیری گردد. این پلان باید بصورت مفصل تجزیه و تحلیل گردد. این پلان دستور العمل های متن عملکرد، آمادگی و واکنش در مقابل حوادث را در محتوا داشته و یک نمای کلی از دستورات آینده نیز در خویش گنجانیده است.

پلان ملی مدیریت حوادث برای افغانستان به چهار بخش تقسیم گردیده است:

۱. پروفایل خطر (ریسک) در افغانستان
۲. نقش ها و مسئولیت های کمیسیون ملی و اداره مدیریت حوادث افغانستان
۳. پلان ملی برای کاهش خطرات حوادث؛ و
۴. پلان ملی برای اعاده و واکنش در مقابل حوادث

افغانستان بصورت مکرر و همیشه شاهد وقوع حوادث طبیعی بوده است که منجر به تلفات جانی، خسارات مالی و معیشت زندگی گردیده است. در دهه های اخیر این امر منجر به مشکلات بیش از حد از قبیل عدم مصئونیت غذایی و مهاجرت های دسته جمعی از ساحاتی که شدیداً متضرر میگردند، شده است. از سال ۱۹۵۴ تا سال ۲۰۰۶ میلادی، این کشور ۱۱۸ حادثه با میزان بلند را تجربه کرده است (گزارش پلان ملی مدیریت حوادث، برنامه انکشافی سازمان ملل متحد، سال ۲۰۱۰) که طی این حوادث حدود ۲۲,۰۰۰ تن جان خویش را از دست داده و به تعداد ۱۱ میلیون تن در اثر این چنین حوادث متضرر گردیده اند. با حدود ۳ دهه جنگ در افغانستان، میزان آسیب پذیری افراد به مراتب افزایش یافته است. در گذشته نزدیک، این کشور شاهد یک سلسله حوادث - زلزله بغلان، برف کوچ ها در منطقه شمالی بدخشان، طوفان های ریگی در فراه، سیلاب ها و لغزش زمین در ولایات مرکزی و خشکسالی های طویل المدت بوده است.

۲,۱ پدیده های اتفاقات در افغانستان

بخش شمال شرقی افغانستان در مقابل زمین لرزه های متوسط و بزرگ آسیب پذیر میباشد، چون این کشور در امتداد یک سرحد تکنونیک فعال که به اسم کرانه هندو- آسیایی و اروپایی مسمی است واقع شده است. اکثر مراکز زمین لرزه ها در بخش شمال شرقی کشور بوده است. این بخش شامل ولایت های بغلان، بدخشان، تخار و سمنگان میباشد. (شکل ۱). اطلاعات تاریخی نشان داده اند که شهر کابل نیز یک محل بسیار آسیب پذیر در مقابل زمین لرزه ها میباشد. این شهر پر جمعیت، بخاطر شهر سازی سریع (که منجر به ساختمان های غیر مصئون گردیده است) شدیداً در معرض خطر قرار داشته و مردمی که در این شهر زندگی می نمایند نیز شدیداً آسیب پذیر می باشند.

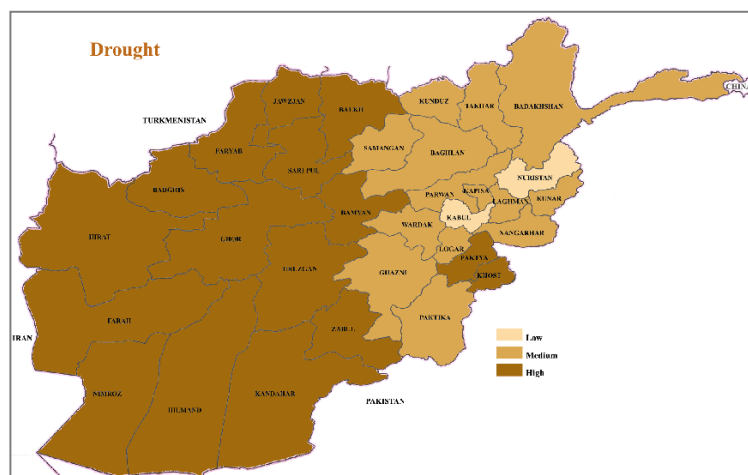
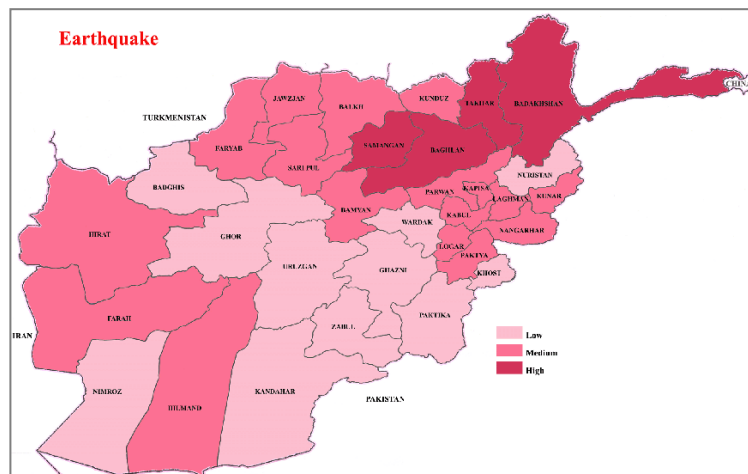
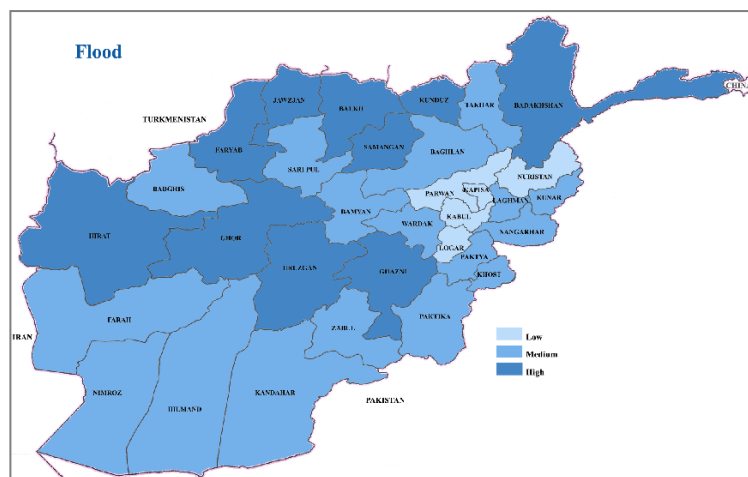
افغانستان یک کشور آسیب پذیر در مقابل اتفاقات آبی و هوایی (بشمول سیلاب ها، لغزش زمین، خشکسالی ها و اقلیم شدید) بوده است. در افغانستان، سیلاب های زمستانی در ماه جنوری آغاز و تا ماه می ادامه میابد. از مجموع ۳۴ ولایات افغانستان، ۲۱ ولایت آن در مقابل سیلاب ها آسیب پذیر می باشند (مأخذ، گزارش حوادث جنوب آسیا، سال ۲۰۰۸ میلادی). بخش جنوب غربی این کشور شدیداً در معرض خشکسالی ها قرار دارد و منطقه غربی و مرکزی همواره شاهد سیلاب های شدید می باشد. اما منطقه جنوب غربی و تعداد اندک ولایات شمالی افغانستان (هرات، غور، ارزگان، جوزجان، بلخ و فاریاب) شدیداً هم توسط سیلاب و هم توسط خشکسالی متأثر میگردند.

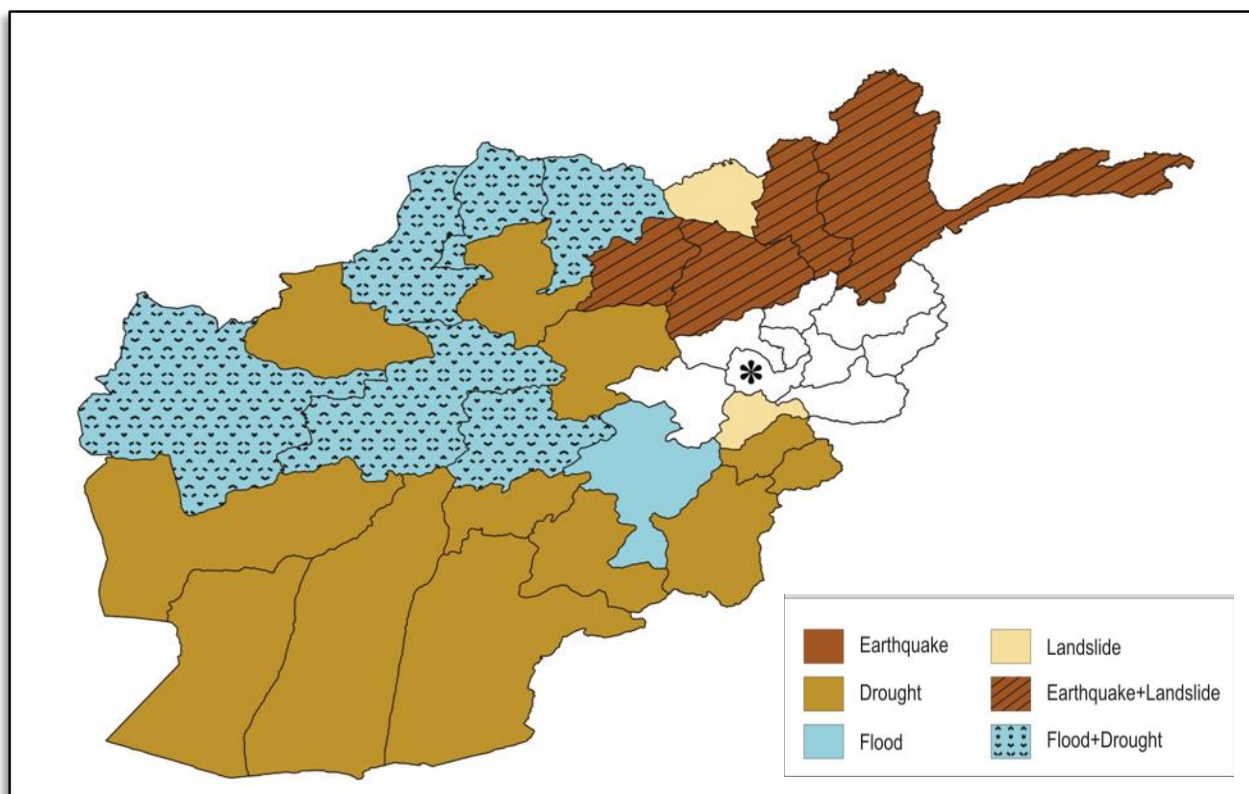
با شدید ترین وضعیت اقلیمی و وخیم ترین اوضاع جیو فیزیکی، میزان آسیب پذیری جوامع بلند می باشد. در دهه های اخیر، این وضعیت به علت کشمکش ها، جنگ و کار های انکشافی اندک بدتر و وخیم تر گردیده است. با اوضاع ناگوار خشکسالی، و ریزش باران های زیر نارمل از سال ۲۰۰۰ تا سال ۲۰۰۹، حتی میکانیزم های از عهده بر آمدن امور سنتی جوامع رو به اضمحلال و متلاشی شدن نهاده است. خشکسالی های توأم با جنگ تا حد زیاد منجر به بیجا شدن جمعیت داخلی گردیده است که تحت یک شرایط نهایت دشوار زندگی شان را پیش میبرند. اکثر جوامع هنوز هم بر درآمد های ناچیز که زمین های زراعتی خویش بدست می آورند تکیه زده اند.

به اساس کتگوری های فوق الذکر اتفاقات، چندین ولایتی وجود دارد که در زون های خطر شدید اتفاقات متعدد قرار گرفته اند. (شکل ۲). تفاوت های مشخص در اشکال اتفاقات وجود دارد. زمین لرزه ها و لغزش زمین در مناطق شمالی مایه نگرانی می باشند. بخاطر کوهستانی بودن، این مناطق دارای دسترسی ضعیف بوده و این امر میزان آسیب پذیری جمعیت را افزایش میدهد. مناطق مرکزی افغانستان بصورت مکرر خشکسالی ها و سرازیر شدن سیلاب ها را تجربه کرده است. منطقه جنوبی عمدتاً در معرض خشکسالی ها قرار دارد.

شکل ۱. نقشه های وقایع زمین لرزه، سیلاب، خشکسالی و لغزش زمین در افغانستان به تفکیک ولایات

شکل ۲: آسیب پذیر ترین ولایات افغانستان در مقابل حوادث طبیعی

2.2 آسیب پذیری:

سطح بلند فقر، کمبود معیشت و فرصت های تولید عواید، مشکلات حاد صحتی، حالت ضعیف زیربنا و دانش بسیار محدود از اتفاقات و حوادث احتمالی همه در قسمت افزایش میزان آسیب پذیری مردم افغانستان در برابر اتفاقات طبیعی کمک مینمایند. این امر با شهر سازی سریع، انکشافات بی پلان در ساحات شهر و شهرک ها و دسترسی ها دشوار در ساحات دور دست بیشتر میگردد.

میزان خطر احتمالی در شهر کابل بلند میباشد. نفوس کابل از سال ۲۰۰۱ بدینسو سه چند شده است، با این کار، آسیب پذیری های ساختاری نیز چند برابر شده است. کابل در افغانستان با تراکم جمعیت ۷۶۳ نفری در هر کیلو متر مربع بیشترین شهر نشین را دارا می باشد.

صحت و زیربنای متعلق به آن ضعیف میباشد. کمترین دسترسی ها در مرکزی ترین ولایات مانند غور، دایکندی، ارزگان و زابل وجود دارد که تنها ۲۵ درصد جمعیت میتوانند در ظرف یک ساعت به یکی از مراکز تسهیلاتی صحتی دست یابند. از نظر حد اوسط تنها، از هر ۱۰,۰۰۰ تن تنها ۴ تن آن میتواند در شفاخانه ها بستر یابند.

در افغانستان، افراد بیجا شده داخلی بیشتر از ۱۰ درصد نفوس مجموعی این کشور را تشکیل میدهند. طی چند دهه اخیر بعثت زد و خورد ها و فعالیت های بسیار اندک انکشافی میزان آسیب پذیری جوامع بلند رفته است. در نتیجه، مردم افغانستان باید ناگزیر با شوک ها و ضربات مکرر خانوادگی مواجه گردند. جنگ های دراز مدت نه تنها در این کشور تلفات هنگفت جانی و مالی برجا گذاشته است، بلکه ظرفیت مقابله ای دولت و جوامع را نیز از بین برده است.

به اساس شاخص های انتخاب شده، شکل ۳ آسیب پذیر ترین ولایات را در افغانستان با نمایش میگذارد.

شکل ۳. پروفایل آسیب پذیری افغانستان (وضعیت ولایت وار در مقابل شاخص ها کلیدی)

شاخص های آسیب پذیری	لغمان	تنگرهار	پکتیکا	خوست	غور	دایکندی	ارزگان	زابل	غزنی	کنر ها	بامیان	نورستان	تخار	کنر	سر پل	بادغیس	هلمند	کندهار	پکتیا	پروان	کابل	کاپیسا	بغلان	فاریاب	جوزجان	بلخ	سمنگان	بدخشان	لورگر	ورنگ	فراه	نیمروز	هرات	پنجشیر
تراکم جمعیت	H	H	L	H	L	L	L	L	M	M	L	L	M	H	L	L	L	L	M	H	H	H	M	M	M	M	M	L	L	M	M	L	L	L
فقر	H	H	H	H	H	H	H	L	H	H	H	H	M	M	M	M	L	L	H	L	L	L	M	M	M	M	M	M	M	L	L	M	L	M
بیسوادی	H	M	H	M	M	M	H	H	M	M	M	M	H	M	H	H	H	H	L	L	L	L	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	L	M
دسترسی به تسهیلات صحتی	M	M	M	L	L	H	H	H	M	M	M	M	L	L	M	M	M	M	L	L	L	L	M	M	M	L	L	M	M	M	M	M	M	L

یادداشت: در جدول فوق H به معنی "بلند" M به معنی "متوسط" و L به معنی "پایین" بوده و به اساس معیار های ذیل آسیب پذیری معین گردیده اند.

- فقر (میزان سر شماری فقر، < ۴۴ درصد - بلند، میزان سر شماری فقر، ۴۴ درصد الی ۴۹ درصد - متوسط، میزان سر شماری فقر، < ۳۵ درصد و پایین تر از آن - پایین)
- تراکم جمعیت (در هر کیلو متر مربع) تراکم جمعیت ۱۰۰ نفر و بیشتر از آن - بلند، تراکم جمعیت ۴۰ الی ۹۹ نفر - متوسط، تراکم جمعیت ۴۰ نفر و کمتر از آن - پایین.
- بیسوادی (میزان بی سوادی، > ۱۵ درصد - بلند، میزان بیسوادی، ۱۵ الی ۳۰ درصد - متوسط، میزان بیسوادی، < ۳۰ درصد - پایین)
- دسترسی به تسهیلات صحتی (بیشتر از یک ساعت)، درصدی جمعیت < ۷۵ درصد - بلند، درصدی جمعیت ۷۵ الی ۹۵ درصد - متوسط، درصدی جمعیت > ۹۵ درصد - پایین

۲,۳ نمونه های کلی خطرات: ولایات دارای اولویت

به اساس جدول ساده شده رویداد های طبیعی، و شاخص های انتخاب شده آسیب پذیری، برخی ولایات منحصراً ولایت های دارای اولویت شناخته شدند. برنامه ها و فعالیت های پلان ملی مدیریت حوادث جهت رسیدگی به نیازمندی های ولایت های دارای اولویت بالا تهیه و ترتیب گردیده اند. (شکل ۴)

شاخص های آسیب پذیری	لغمان	تنگرهار	پکتیکا	خوست	غور	دایکندی	ارزگان	زابل	غزنی	کنر ها	بامیان	نورستان	تخار	کندر	سر پل	بادغیس	کندهار	هلمند	پکتیا	پروان	کابل	کاپیسا	بغلان	فاریاب	جوزجان	بلخ	سمنگان	بدخشان	لورگر	وریک	فراه	نیروز	هرات	پنجشیر	
تراکم جمعیت	H	H	L	H	L	L	L	L	M	M	M	L	M	H	L	L	L	L	M	H	H	H	M	M	M	M	M	L	M	M	L	L	L	L	
فقر	H	H	H	H	H	H	L	L	H	H	H	H	M	M	M	M	L	L	H	L	L	L	M	M	M	M	M	M	M	L	L	M	L	M	
بیسوادی	H	M	H	M	M	M	M	H	M	M	M	M	H	M	H	H	H	H	L	L	L	L	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	L	M	
دسترسی به تسهیلات صحتی	M	M	M	L	H	H	H	H	M	M	M	M	L	L	M	M	M	M	L	L	L	L	M	M	M	L	L	M	M	M	M	M	M	L	L
Hazard Vulnerability																																			
زلزله + لغزش زمین													H														H	H							
سیلاب + خشکسالی					H		H																	H	H	H							H		
خشکسالی				H				H							H	H	H	H	H													H	H		

شکل ۴: ولایت های دارای اولویت بالا

۳. چارچوب سازمانی مدیریت حوادث

چارچوب سازمانی مدیریت افغانستان متشکل از یک کمیسیون ملی مدیریت حوادث (که پس از این کمیسیون ملی نامیده میشود)، بحیث هیئت ریسه میباشد که توسط معاون دوم رئیس جمهور سرپرستی و وزارت های مربوطه نیز در آن مشارکت دارند. کمیسیون ملی یک ارگان اصلی برای سوق دادن پالیسی ملی بسوی کاهش خطرات حوادث از طریق کاهش آسیب پذیری و واکنش به حالات اضطراری بشمار میرود.

اعضای کمیسیون ملی، از سکتور های کلیدی نمایندگی می نمایند که در مدیریت حوادث نقش مهمی را ایفا می نمایند. اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان یا (ANDMA) ارگان اجرایی اصلی در سطح ملی بودجه که به حیث سکرتریت کمیسیون ملی ایفای وظیفه مینماید. (شکل ۵)

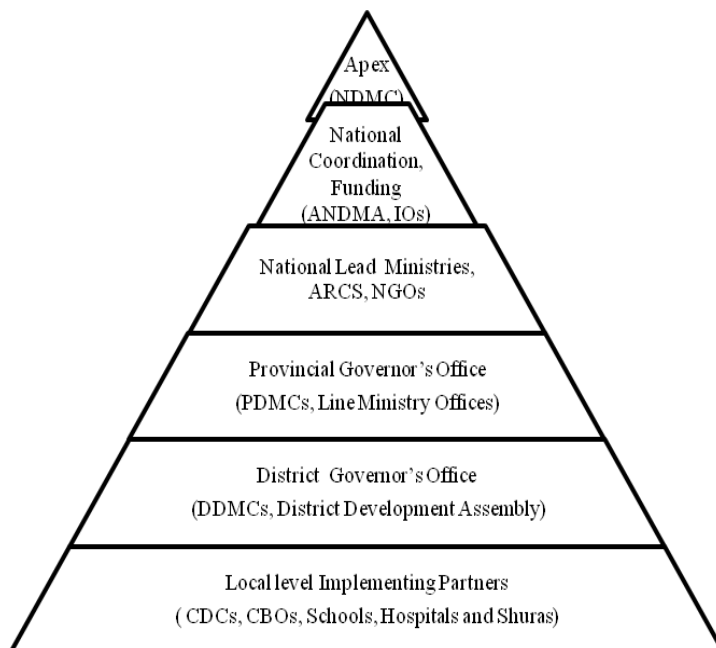
مؤسسات بین المللی که در امور واکنش، امداد، احیای مجدد و کاهش خطرات حوادث دخیل می باشند، مستقیماً با ارگان های اجرایی مربوطه دولت افغانستان، به اساس دستورات عمومی کمیسیون ملی و توسط اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان بصورت فعالانه هماهنگی میگردند، کار مینمایند.

در سطح ولایتی، کمیته ها و کمیسیون های ولایتی مدیریت حوادث به حیث یک همکار با کمیسیون ملی کار می نمایند. کمیته های ولایتی مدیریت حوادث یک رابط حیاتی میان پروسه ملی مدیریت حوادث و پروسه های محلی در ولایات، ولسوالی ها و محلات تلقی میگردد. مطابق به ماده ۱۵ قانون ملی در مورد واکنش، آمادگی و مدیریت حوادث، کمیته ولایتی مدیریت حوادث توسط والی ولایت مربوطه رهبری میگردد و نمایندگان ادارات ذیربط وی را کمک و حمایت می کنند.

ارگان های تطبیق کننده در سطح ولسوالی ها، پایین ترین سطوح اجرایی هستند که بصورت رسمی رجستر شده اند. ولسوالان نقش مقدمی را در راستای رهبری کمیته های مدیریت حوادث در سطح ولسوالی ایفا می نمایند. مطابق به ماده ۱۶ قانون ملی، کمیته مدیریت حوادث در سطح ولسوالی، توسط ولسوال رهبری و توسط مأمورین وابسته دولتی و نمایندگان جوامع مربوطه حمایت میگردند. شورای انکشاف ولسوالی (DDA)، شاروالی ها و سایر ارگان های مربوطه باید با کمیته مدیریت حوادث در سطح ولسوالی همکاری های همه جانبه نمایند.

در سطح محلی نقش مؤسسات غیر دولتی و به خصوص نقش شوراهای انکشاف اجتماعی (CDCs) حایز اهمیت می باشد. این ارگان ها بصورت مستقیم در فعالیت های انکشافی و واکنش اضطراری در جامعه دخیل میباشند. شامل ساختن و مسیر دهی کاهش خطر در برنامه های انکشافی و حکومتداری محلی را بهتر میتوان در سطح اجتماعی انجام داد. شورا ها و دیگر نهاد های اجتماعی – مؤسسات اجتماعی، مکاتب و مراکز صحتی توانایی دسترسی را به جوامع در صورت نیاز آنها به کمک در جریان وقوع حوادث دارند.

شکل ۵: ساختار سازمانی

مطابق به "قانون ملی در مورد واکنش آمادگی و مدیریت حوادث" در جمهوری اسلامی افغانستان، کمیسیون ملی مدیریت حوادث / کمیسیون ملی مسئولیت تنظیم و مدیریت تمامی امور مربوط به حوادث را دارا میباشد. (ماده ۸)

کمیسیون ملی دارای مسئولیت ها و صلاحیت های اجرایی ذیل میباشد:

- اتخاذ تصمیم در مورد هدایات و دستورات بزرگ برای آمادگی و مدیریت حوادث
- تدویر جلسه در هنگام وقوع یک حادثه بزرگ در کشور
- اعلان حالت اضطراری در کشور و اعلان ختم آن در زمان مناسب
- اتخاذ تدابیر جهت نجات زندگی افراد و از بردن عواملی که سبب وقوع حوادث میگرددند
- اقدام نمودن جهت جلوگیری از وقوع حوادث، امداد رسانی، اعاده و احیای مجدد با استفاده از منابع موجود وزارت ها و ادارات مربوطه دولتی
- تخصیص منابع به ارگان های ذیربط و حکومت ولایتی از وجوه اضطراری ملی

کمیسیون ملی هنگامیکه لازم باشد و کدام حادثه بزرگ در کشور اتفاق بیفتد، به اساس درخواست "اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان" تدویر جلسه می نماید. رییس عمومی اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان؛ رییس این جلسه و اعضای آن از وزارت های مربوطه می باشد.

کمیسیون ملی فعالیت های ذیل را به پیش خواهد برد:

۱. ترتیب پالیسی ها و بررسی دوره ای آن

کمیسیون ملی یک ارگان اصلی و مسئول در قبال پالیسی ملی مدیریت حوادث در کشور میباشد. این کمیسیون پالیسی نامبرده را بعضی اوقات به اساس نیاز های در حال تغییر و اطلاعات دریافت شده از ساحه و ارگان های مربوطه بررسی و تجدید نظر مینماید.

۲. نظارت و دیده بانی

این کمیسیون در اوقات عادی در هر شش ماه یکبار تدویر جلسه می نماید تا فعالیت های کاهش خطر و ظرفیت آمادگی و واکنش دولت و سایر ارگان های بین المللی را پلان بررسی کند.

جلسات آمادگی معمولاً قبل از سیلاب، خشکسالی و فصل زمستان تدویر میگردد تا اقدامات جهت آزمایش سیستم آگاهی دهی قبلی در کشور، جابجا سازی قبلی انبار ها و مواد ذخیره در موقعیت های استراتژیک در کشور، موجودیت و ظرفیت منابع بشری جهت واکنش در مقابل حالات اضطراری مورد غور و بررسی قرار گیرند.

در جریان حالات اضطراری، این کمیسیون به اساس معلومات دریافت شده از خسارات و نیازمندی ها حالت را بررسی نموده و حالت اضطراری را اعلان می نماید.

به همین ترتیب به ارگان های وابسته، بشمول دفاتر والیان ولایات وظیفه میدهد تا تدابیر لازمه را جهت واکنش در برابر حالت اضطراری اتخاذ نمایند.

۳. تخصیص وجوه از وجوه اضطراری ملی

کمیسیون ملی پس از دریافت پیشنهادات اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان وجوهی را از مجموع وجوه ملی مدیریت حوادث افغانستان اختصاص میدهد. برای تخصیص مقدار وجوه از اصول مساعدت و ابزار های شفاف استفاده میگردد.

برای تقویت نمودن فعالیت های کمیسیون ملی، اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان و کمیسیون های ولایتی مدیریت حوادث در امر رسیدگی فوری به نیازمندی های جوامع متضرر در اثر حوادث فاجعه بار، پیشنهاد میگردد تا وجوه اضطراری ملی فراهم گردد. رهنمود استفاده مؤثر از وجوه اضطراری ملی آماده گردیده است تا زمینه را برای طرز العمل های سیستماتیک برای تخصیص و منظوری وجوه فراهم نماید. این وجوه به دو بخش تقسیم گردیده است که اجازه میدهد تا از آن برای فعالیت های آمادگی و کاهش خطر نیز استفاده گردد. سرمایه گذاری در چنین فعالیت ها، بطور قابل ملاحظه ای تأثیرات ناگوار حوادث را بر جوامع و نیاز برای کمک های امداد رسانی را کاهش میدهد. علاوه بر این، یک چارچوب در مورد "اصول کمک" با ارقام فرضی برای کمک های احتمالی پولی به جوامع پیشنهاد گردیده است.

۲, ۳ نقش اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان (ANDMA)

مطابق به (ماده ۱۰ قانون)، اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان وظیفه دارد تا تمام مسایل مربوط به حوادث و واکنش اضطراری در افغانستان را تنظیم و هماهنگی نماید. وزارت ها، ادارات، مؤسسات کمک کننده، ادارات ولایتی، ولسوالی ها و مردم باید اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان را در قسمت پیشبرد فعالیت هایش کمک و حمایت نمایند. اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان و وزارت های ذیربط نیازمند تقویت قابل ملاحظه در قسمت ظرفیت، جهت پیشبرد فعالیت ها و امور بصورت مؤثر و ثابت می باشند.

پلان ملی مدیریت حوادث سیستم هایی را برای اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان و دفاتر این اداره در ۳۴ ولایت کشور، جهت آمادگی و واکنش در برابر حوادث توضیح داده است.

ساختار کنونی اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان با سه عرصه پالیسی و هماهنگی، **ماین پاکي** و مالی و اداری متوازی میباشد. بخش پالیسی و هماهنگی با مسایل ارتباطات خارجی، کاهش خطر حوادث، مرکز عملیات اضطراری ملی یا NEOC، سروی ها و ارزیابی ها سر و کار دارد. بخش **ماین پاکي** مسئولیت خاص در قسمت کار ها و تحلیل خطرات دارد. بخش مالی و اداری اصولاً عهده دار کار های تدارکاتی، محاسبه و منابع بشری می باشد. (شکل ۶)

مرکز عملیات اضطراری ملی

به اساس پالیسی مدیریت حوادث و پلان ملی برای مدیریت حوادث در افغانستان که توسط کمیته مشورتی کابینه تصویب گردید، مرکز ملی عملیات اضطراری در سال ۲۰۰۵ در چارچوب اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان تأسیس گردید. هدف از عملیات اضطراری ملی در سطح ملی فراهم نمودن هدایات متمرکز و کنترول بعضی و یا تمام فعالیت های ذیل می باشد:

- عملیات های اضطراری
- ارتباطات و هشدار ها
- درخواست منابع اضافی از ولایات همجوار ساحه متضرر در جریان وقوع حادثه
- هماهنگی و انسجام کمک ها و مساعدت های خارجی
- تدوین پالیسی ها و پلان های ملی
- صدور معلومات و دستورات اضطراری ویژه به وزارت های مرکزی: ادغام، تجزیه و تحلیل و انتشار اطلاعات ارزیابی خسارات و تهیه گزارش های توحید شده.

دفاتر ولایتی

دفاتر ولایتی اداره ملی مدیریت حوادث، والیان ولایات و کمیته های ولایتی مدیریت حوادث را در قسمت مدیریت حوادث در ولایات کمک می نماید. اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان از طریق دفاتر ولایت اش مشترکاً با دفاتر والیان جهت نظارت اوضاع و هماهنگی کمک ها مطابق به اوضاع و حالات؛ کار می نماید. با گذشت زمان ظرفیت های مقامات محلی و ولسوالی ها باید ارتقا یابد، و این کار سیب خواهد شد تا کمیته های ولایتی مدیریت حوادث بیشتر بر امور هماهنگی متمرکز گردند و دفاتر ولایتی اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان بجای واکنش مستقیم در صورت وقوع حادثه در سطح ولسوالی ها، منحیث سکرتریت آن ایفای وظیفه خواهد نمود.

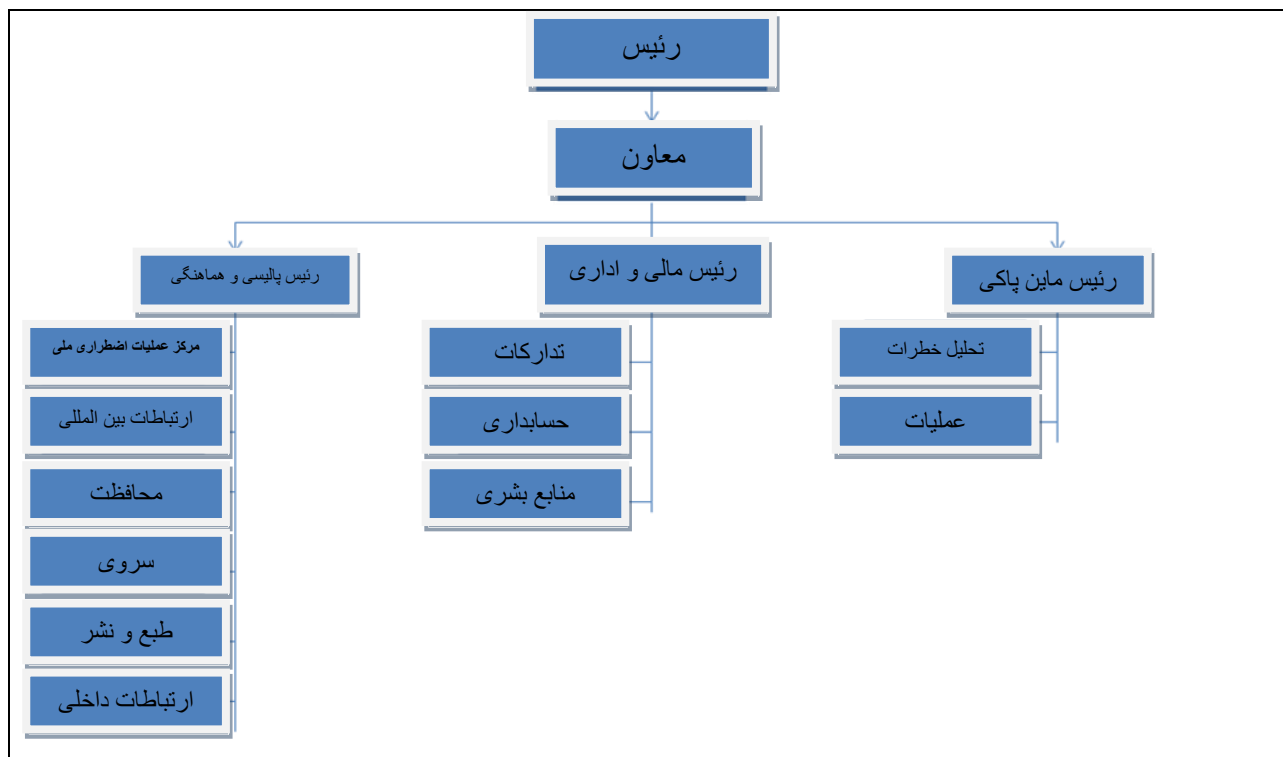
نیرو های سیار واکنش سریع

توقع می رود که نیرو های سیار واکنش سریع اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان فعالیت های واکنش خویش را در سطح ولایات از طریق انجام وظایف ذیل تقویت بخشد:

- تسریع در روند انتشار هشدار های قبل از وقوع
- آمادگی ها برای ارزیابی خسارات، نیازمندی ها و ظرفیت با همکاری کمیته ولایتی مدیریت حوادث و ارگان های وابسته به آن
- عرضه خدمات برای استفاده مؤثر منابع در کمک های بشر دوستانه، مانند جمع آوری، تنظیم و انتشار معلومات، بشمول گزارش وضعیت، اطلاعات هشدار های قبل از وقوع و بررسی نیازمندی ها.
- هماهنگی ساختن واکنش های محلی، ولایتی و ملی در زمان وقوع حادثه جهت آمادگی های قبلی برای واکنش های بشر دوستانه
- حمایت و کمک حکومت های محلی، ولسوالی و ولایتی جهت مصئون ساختن ساحه آسیب دیده در اسرع وقت

ارگان ملی

جهت تأمین همکاری ها در ساحه برای تطبیق چارچوب هایوگو برای کار، یک ارگان ملی میانجی گری و دارای چندین مراجع ذیدخل – ارگان ملی کاهش خطرات حوادث تشکیل یافته است.

شکل ۶: ساختار سازمانی اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان

مسئولیت های عمومی اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان قرار ذیل اند:

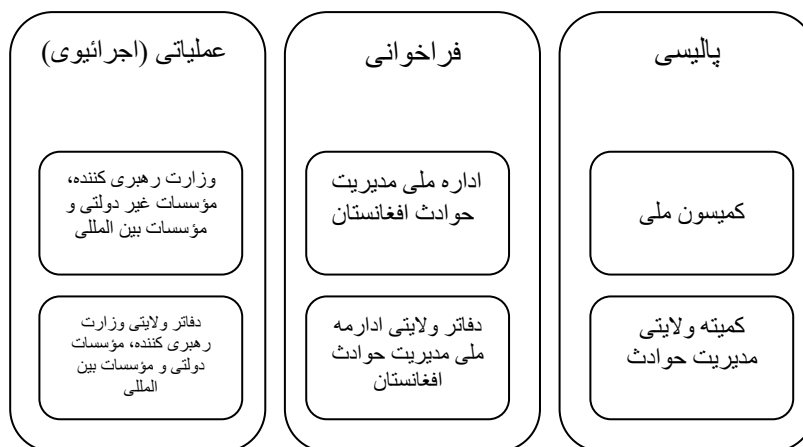
۱. تشکیل جلسات کمیسیون ملی، کار نمودن در سکرتریت آن
۲. تشکیل گرد هم آیی های ملی و ولایتی به شکل دوره یی
۳. سیار سازی نیرو های واکنش سریع جهت پیشبرد ارزیابی ها، هماهنگی و فراهم نمودن کمک های اضافی به دفاتر ولایتی اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان در هنگام وقوع حوادث
۴. تجهیز و تسهیل کمک های فوری بشر دوستانه به جوامع متضرر توسط حوادث
۵. هماهنگی تمام عرصه های مدیریت حوادث با دیگر وزات های ذیربط در سطح ملی و از طریق دفاتر زون ها در ولایات و ولسوالی ها
۶. بکار گماری، مأموریت دهی و حفظ کامندان شایسته و مختلف بقدر کافی و به موقع درست
۷. گسترش پلان مدیریت حوادث به سطح ملی و ولایتی. کار نمودن بصورت منظم با تمام مراجع ذیدخل که در تطبیق پلان دخیل می باشند
۸. پیگیری پروسه تطبیق رهنمود ها و گزارش دهی منظم به کمیسیون ملی
۹. نگهداری و شریک ساختن سیستم معلوماتی مدیریت حوادث
۱۰. گسترش فعالیت ها ارتقای ظرفیت در کشور
۱۱. پیشنهاد وجوه اضطراری ملی از کمیسیون ملی و همچنین نظارت بر استفاده از این وجوه

۳.۳.۳. میکانیزم های عمومی هماهنگی برای مدیریت حوادث

پلان ملی اصلاح شده مدیریت حوادث نیازمند هماهنگی بهتر ارگان ها جهت مدیریت حوادث در سطح ملی و محلی میباشد. سند این پلان بصورت واضح گستره فعالیت ها برای این دو ارگان اصلی، یعنی کمیسیون ملی و اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان را بیان و معرفی می نماید. نقش اینها برای هماهنگی فعالیت های ملی با سایر وزارت های ذیربط، مؤسسات بین المللی، و مؤسسات غیر دولتی جهت کسب اطمینان از اینکه کمک های مؤثر و سریع برای جوامع متضرر بسا مهم و حیاتی می باشد. تا بتوان به جوامعی که خیلی ها در ساحات دور دست قرار دارند دسترسی حاصل نمود و مقدار منابع مورد ضرورت را در اختیار آنان قرار داد.

هماهنگی را میتوان از طریق رهبریت عمومی واضح و قوی کمیسیون ملی، نقش فرا خوانی (دور هم جمع کردن) توسط اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان و نقش عملیاتی وزارت های مربوطه حاصل کرد. (شکل ۷) در سطح عملیاتی احتمال روی هم افتادن کار ها و فعالیت ها توسط ارگان های مختلف وجود دارد. برای این کار، یک سیستم کلستر پیشنهاد گردیده است.

شکل ۷: میکانیزم هماهنگی

سیستم کلستر (گروهی)

روش کلستری سکتوری یک میکانیزمی جهت تقویت واکنش بشر دوستانه و کاهش خطر با مساعی مشترک می باشد. این روش زمینه را جهت شناسایی و پر ساختن خلا ها، و بلند بردن کیفیت در حالات اضطرار ، از طریق تأمین حسابدی بهتر توسط وزارت ها / ادارات مسئول و کمک های تمديد شده توسط دفاتر ملل متحد، مؤسسات غیر دولتی ملی و بین المللی مساعد میسازد.

روش کلستری، مشارکت های قوی و پلانگذاری مشترک را میان تمام ارگان ها تقویت می بخشد. این ابتکار چندین سکتوری، در راستای ایجاد و حفظ میکانیزم های هماهنگی و همچنان ارتقای ظرفیت مراجع ذیدخل کمک میکند.

تحت این ابتکار تشریک مساعی؛ تقسیم کار به اساس وظایف مربوطه سکتوری صورت گرفته است. به تمام مقام های مسئول و ارگانهای وابسته سکتور های ذیربط رهنمایی میگردد تا به مسائل مهمی چون، مصنونیت، افراد بیجا شده داخلی (وزارت امور مهاجرین و عودت کننده گان)، جندر یا جنسیت (وزارت امور زنان) و محیط زیست (اداره ملی حفاظت محیط زیست) توجه و رسیدگی کنند. سکتور ها و وزارت های مسئول و کلیدی که اساساً فعالیت های مدیریت حوادث را به پیش میبرند عبارتند از:

سرپناه: وظایف کلیدی این سکتور اصولاً توسط وزارت احیاء و انکشاف دهات و ریاست مستقل ارگان های محلی انجام می پذیرد. ارگان های وابسته دیگر کمک های کافی را برای کار های بازسازی مربوط به سرپناه فراهم می نمایند.

تعلیم و تربیه: وزارت معارف یک ارگان مسئول برای اجرای تمام فعالیت های مهم مربوط به مدیریت حوادث در عرصه تعلیم و تربیه بشمار میرود.

صحت: وزارت صحت عامه یک ارگان مسئول برای اجرای تمام فعالیت های مهم مربوط به مدیریت حوادث در صحت و تغذیه بشمار میرود.

آب و سیستم تخلیه فاضل آب: فعالیت های کلیدی این سکتور اصولاً توسط وزارت زراعت آبیاری و مالداری و وزارت فواید عامه انجام داده می شوند.

تغذیه: وزارت صحت عامه همراه با وزارت احیاء و انکشاف دهات ارگان های مسئول برای رهبری این کلستر یا دسته می باشند.

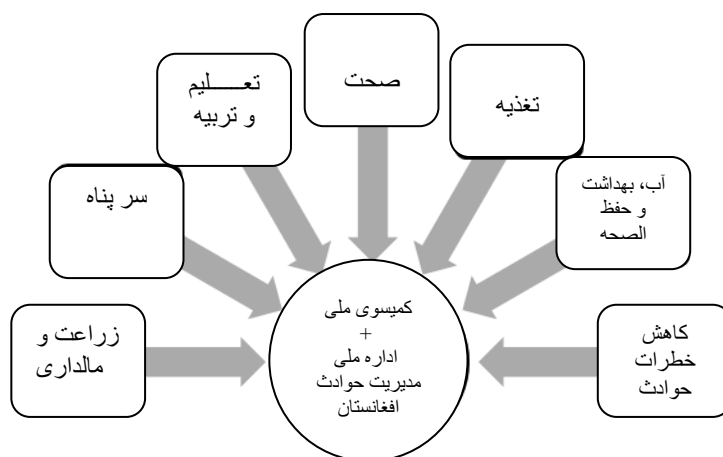
زراعت و مالداری: وزارت زراعت، آبیاری و مالداری ارگان مسئول برای تمام فعالیت های مربوط به اعاده زراعتی و مالداری می باشد.

کاهش خطرات حوادث: این بخش توسط وزارت احیاء و انکشاف دهات (ریاست مصنونیت اجتماعی) و وزارت انکشاف شهری رهبری می گردد. علاوه بر اینها، شهر داری ها در سطح محلی و اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان در سطح ملی کمک های لازمه را فراهم می نمایند.

مقامات مسئول تماماً ارگان های وابسته میباشند که در کلستر ها سهم بوده و بهترین روش ها و عملکرد های ملی و بین المللی را در جریان واکنش اضطراری، اعاده و احیای مجدد پس از حادثه اتخاذ می نمایند.

شکل ۸: سیستم کلستر

۴. پلان ملی کاهش خطرات حوادث (NDRRP)

هدف پلان ملی کاهش خطرات حوادث؛ معرفی فعالیت های جلوگیری (از وقوع حوادث) و کاهش خطرات حوادث در سطح ملی و رسمی سازی آن در مطابقت با پالیسی ملی مدیریت حوادث افغانستان می باشد. پلان ملی کاهش خطرات حوادث نیازمندی برای انکشاف یک چارچوب پایدار و جامع کاهش خطر به منظور کسب اطمینان از مشارکت سیستماتیک عناصر کاهش خطر در پروسه انکشافی برای کاهش دادن عوامل خطر را بر آورده می سازد. پلان ملی کاهش خطرات حوادث یک تلاش در راستای کاهش تأثیرات حوادث بالای مردم و اموال آنان می باشد. پس از نهادهی شدن پلان ملی کاهش خطرات حوادث، در مقایسه با گذشته، بطور متوسط افراد و جوامع کمتر توسط حوادث طبیعی متضرر می گردند.

۴.۱ ابتکارات و فعالیت های برای کاهش خطرات حوادث در مطابقت با اولویت های چارچوب هایوگو برای کار

افغانستان از جمله ۱۶۸ کشور توافق کننده چارچوب هایوگو برای کار یا (HFA) ۲۰۰۵ – ۲۰۱۵ می باشد. هدف کلی چارچوب هایوگو برای کار عبارت از بلند بردن انعطاف پذیری ملت ها و جوامع در مقابل حوادث با موفقیت در راستای کاهش خسارات و تلفات حوادث تا اندازه زیاد میباشد.

دولت افغانستان به منظور گام نهادن بسوی اولین اولویت چارچوب هایوگو برای کار که روی رسمی سازی و مسیر دهی اصلی تمرکز می نماید، استراتژی انکشاف ملی افغانستان یا (ANDS) ۲۰۰۸ – ۲۰۱۳، برنامه همبستگی ملی، برنامه ملی انکشاف ساحوی و برنامه ملی کاربرایی اضطراری را تهیه و تدوین نمود. پالیسی ملی کاهش خطرات حوادث نیز تدوین یافته است، اما مستلزم بازبینی و بررسی های بیشتر میباشد.

اما، نیاز روز افزون برای تقویت میکانیزم های موجود جهت مؤثر ساختن پروسه در عمل به نحوه احسن احساس می گردد. برای دست یابی به این اصل، پلان ملی کاهش خطرات حوادث روی مشارکت بیشتر و تعهد حکومت های ولایتی و ولسوالی ها در تفویض صلاحیت و منابع از مجلس ها به شورا های کاهش خطرات حوادث (که مقامات رسمی، مؤسسات غیر دولتی و نهاد های حرفی را در بر میگیرد) تمرکز می نماید.

برای اولویت دوم چارچوب هایوگو برای کار که عبارت از هشدار دهی قبل از وقوع میباشد، یک روش جامع و دقیق جهت بررسی و بهبود میکانیزم های موجود هشدار قبلی در کشور نیاز می باشد. سیستم موجود باید روی بلند بردن ظرفیت جوامع محلی در مورد انتشار هشدار های قبلی و مدیریت واکنش تمرکز نماید.

موضوع استفاده از دانش، ابتکار و تحصیل جهت بوجود آوردن فرهنگ مسئولیت (اولویت شماره ۳ چارچوب هایوگو برای کار) همه مواردی اند که توسط دولت جمهوری اسلامی افغانستان تصدیق گردیده اند. در راستای بلند بردن ظرفیت و تقویت انستیتیوت ها / مؤسسات / مکاتب تحقیقاتی در کشور نیز تلاش های صورت گرفته است. اما، یک بررسی مفصل از نیازمندی های ظرفیتی، عرصه های کلیدی را برای بهبود فعالیت های ظرفیت سازی و دانش شناسایی میکند.

جهت مدغم ساختن عناصر کاهش خطر حوادث در عرصه های مورد نظر بشمول – فقر، افراد بیجا شده داخلی، کشاکش های مدنی و فروسای محیط زیست (که با اولویت شماره ۴ چارچوب هایوگو برای کار ارتباط دارد) کار های آگاهانه با ارگان ها و وزارت های مختلف جهت رسیدگی به موضوعات مربوط به کاهش خطرات حوادث نیاز است.

جهت تقویت آمادگی ها برای واکنش مؤثر در تمام سطوح (مطابق به اولویت شماره ۵ هایوگو)، کمیته های مدیریت حوادث از سطح ولایت تا سطح ولسوالی فعال و در حال کار خواهند بود. و سپس پلان های مربوطه مدیریت حوادث برای تمام ۳۴ ولایت و ۴۱۲ ولسوالی آماده و نهایی خواهند شد.

۴.۲ اقدامات استراتژیک تحت پلان ملی کاهش خطرات حوادث

در مطابقت با دیدگاه و اهداف کلی پلان ملی مدیریت حوادث و اولویت ها برای افغانستان در چارچوب هایوگو برای کار تصریح گردیده است، استراتژی های ذیل تحت پلان ملی کاهش خطرات حوادث پیشنهاد گردیده است:

- ارزیابی و نظارت اوضاع پر خطر در کشور، به خصوص در نقاط خیلی خطرناک
- برنامه های محدود به زمان در مورد کاهش خطرات حوادث در افغانستان
- برنامه های آموزشی مداوم برای کارکنان حوادث در دفاتر ملی و ولایتی
- بهبود دانش و آگاهی دهی در مورد کاهش خطرات حوادث
- داخل کار شدن با مراجع ذیدخل ملی در جهت گنجاندن کاهش خطرات حوادث در برنامه ریزی های انکشافی

۴.۲ روش های محدود به زمان جهت توسعه اهداف کاهش خطرات حوادث

یک برنامه محدود به زمان جهت در برگرفتن برنامه ها و فعالیت های که در راستای نیل به اهداف چارچوب هایوگو برای کار پیشنهاد گردیده است. سال ۲۰۱۰ میلادی منحنی یک نقطه مبدأ برای ارزیابی ظرفیت موجود در سطح ملی در نظر گرفته شده است.

شماره مسلسل	اجزای اصلی	شاخص های اهداف / نتایج	مقام مسئول / ارگان رهبری کننده	اهداف		
				سال ۲۰۱۳	سال ۲۰۱۵	سال ۲۰۲۰
1	رسمی سازی و مسیر دهی (در مطابقت با اولویت شماره ۱ چارچوب هایوگو برای کار)	الف. تشکیل ارگان های مدیریت حوادث در سطح ولایت و ولسوالی	کمیسیون ملی مدیریت حوادث / اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان	دستآورد قابل ملاحظه	دستآورد کلی	تجدید نظر
		ب. مدغم سازی عناصر کاهش خطرات حوادث در برنامه های انکشافی دولت		پیشرفت روز افزون	بهبود قسمی	دستآورد قابل ملاحظه
		ج. رهنمایی ارگان های رسمی، مؤسسات غیر دولتی، انستیتوت ها، و نهاد های حرفوی و حساسی سازی اجتماعی		بهبود قسمی	دستآورد قابل ملاحظه	دستآورد کلی
1	مکاتب مصنون (در مطابقت با اولویت شماره ۳ چارچوب هایوگو برای کار)	الف. شامل سازی اجزای کاهش خطر حوادث در بخش های مربوطه نصاب تعلیمی مکاتب در تمام سطوح	وزارت معارف	دستآورد قابل ملاحظه	دستآورد کلی	تجدید نظر
		ب. بدوش گرفتن مسئولیت ارزیابی مکاتب، تهیه و نهادی سازی پلان های مدیریت حوادث مکاتب		بهبود قسمی	دستآورد قابل ملاحظه	دستآورد کلی
		ج. کسب اطمینان از ساختار مصنون و مطمئن مکاتب جدید و جدید سازی سیستم مکاتب کهنه		پیشرفت روز افزون	بهبود قسمی	دستآورد قابل ملاحظه
2	مصنوعیت شفاخانه ها	الف. بهبود مصنوعیت شفاخانه ها، تقویت تسهیلات صحی، آموزش کارمندان و حساس ساختن بیماران	وزارت صحت عامه	دستآورد قابل ملاحظه	دستآورد کلی	تجدید نظر
		ب. ارزیابی شفاخانه ها، تهیه و پیاده سازی پلان های مدیریت حوادث برای شفاخانه ها		بهبود قسمی	دستآورد قابل ملاحظه	دستآورد کلی
		ج. کسب اطمینان از ساختار مطمئن تعمیر شفاخانه ها، تجدید شفاخانه های قدیمی مطابق به نورم های توصیه شده مصنوعیت		پیشرفت روز افزون	بهبود قسمی	دستآورد قابل ملاحظه
4	شهر های بهبود پذیر (با اشاره به موضوع UNISDR ۲۰۱۰ - ۲۰۱۱)	الف. ارزیابی مفصل تمام ۹ شهر بزرگ افغانستان، نهادی سازی پلان های مدیریت حوادث این ۹ شهر	وزارت انکشاف شهری	دستآورد قابل ملاحظه	دستآورد کلی	تجدید نظر
		ب. آمادگی در سطح محلی از طریق حساس سازی اجتماع، ایجاد کمیته های مدیریت حوادث و فعال سازی مراکز عملیات اضطراری		بهبود قسمی	دستآورد قابل ملاحظه	دستآورد کلی
		ج. تجدید تعمیرات مهم ۹ شهر، ارتقای ظرفیت معماران، انجیران، مهندسان و رضا کاران		بهبود قسمی	دستآورد قابل ملاحظه	دستآورد کلی
5	سیستم هشدار دهی قبلی (مطابق با اولویت شماره ۲ چارچوب هایوگو برای کار)	الف. انکشاف سیستم های مردم محوری هشدار قبل از وقوع، استفاده از دانش محلی و به حد اعظمی رسانیدن دسترسی	وزارت اطلاعات فرهنگ و جوانان	بهبود قسمی	دستآورد قابل ملاحظه	دستآورد کلی
		ب. تأسیس و نگهداری سیستم معلومات قبلی، منبخت بخشی از سیستم هشدار دهی قبلی، برای پیش بینی دقیق و اداره حوادث		پیشرفت روز افزون	بهبود قسمی	دستآورد قابل ملاحظه
		ج. ادغام سیستم هشدار دهی قبلی در برنامه های انکشافی و پالیسی های عامه		پیشرفت روز افزون	بهبود قسمی	دستآورد قابل ملاحظه
6	آمادگی برای واکنش مؤثر (مطابق با اولویت شماره ۵ چارچوب هایوگو برای کار)	الف. ارتقای ظرفیت های موجود منابع بشری و تنظیم منابع مواد	اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان	دستآورد قابل ملاحظه	دستآورد کلی	تجدید نظر
		ب. تهیه و ترتیب پلان های مدیریت حوادث در سطح ولایت و ولسوالی ها		بهبود قسمی	دستآورد قابل ملاحظه	دستآورد کلی
		ج. مشق و تمرین در سطح ولسوالی ها جهت کسب اطمینان از آمادگی ها در برابر حوادث		بهبود قسمی	دستآورد قابل ملاحظه	دستآورد کلی
		د. ایجاد و تأسیس وجوه اضطراری برای کمک به فعالیت های اعاده و واکنش		بهبود قسمی	دستآورد کلی	تجدید نظر

یادداشت: پیشرفت روز افزون نمایان گر ۱۰ درصد دستآورد؛ بهبود قسمی نمایان گر ۲۵ درصد دستآورد، دستآورد قابل ملاحظه نمایان گر ۵۰ درصد پیشرفت کار و دستآورد کلی نمایان گر ۱۰۰ درصد رسیدن به اهداف می باشد.

۴،۴ نقش های و مسئولیت های کلیدی وزارت های مربوطه تحت پلان ملی کاهش خطرات حوادث مطابق به پلان ملی کاهش خطرات حوادث، نقش ها و مسئولیت های ذیل برای وزارت های مختلف تعیین گردیده است:

۱. وزارت احیاء و انکشاف دهات

- ادغام عناصر کاهش خطرات در پلانگذاری تطبیق پروژه های انکشافی و احیای مجدد، از طریق همکاری نزدیک و مشورت با شورا های انکشاف اجتماعی و شورای انکشاف ولسوالی که در راستای کاهش آسیب پذیری، امحای فقر و بهبود معیشت در سطح جوامع کمک می کند.
- دستیابی پذیری به ولسوالی ها - قریه جات و جاده های بین قریه جات، جاده ها برای دستیابی و عبور گاه های مربوطه برای عبور و مرور
- احداث سرک ها از طریق معاهده با شورا های انکشاف اجتماعی با در نظر داشت کاهش آسیب پذیری

۲. اداره ملی حفاظت از محیط زیست

- جلوگیری از فرسایش خاک، قطع درختان جنگل، گله چراندن بیش از حد و احیای مجدد زمین ها سبز
- حفاظت از منابع آبی و نظارت بر اصول بهداشتی محیط زیست
- ارزیابی تأثیرات حوادث بر محیط زیست
- جلوگیری از فروسای محیط زیست، نظارت بر فابریکه های کیمیای، کنترل تولید انرژی و نظارت بر انتشار گاز های گلخانه یی

۳. وزارت انرژی و آب

- اتخاذ تدابیر لازم جهت تقویت دیوار ها و کانال های حفاظتی سیلاب قبل از فصل سیلاب خیز
- دیده بانی بر زیر بنا های هایدرولیک یا آبی و کار های محافظتی سیلاب
- تقویت سواحل دریا در مقابل تهدید سیلاب ها
- مقررات مصرف آب و به عهده گرفتن مسئولیت تطبیق پروژه های آبیاری با در نظر داشت گنجاندن کاهش خطرات حوادث در پروسه های انکشافی
- کسب اطمینان از مدیریت کارا و مؤثر پیش بینی سیلاب ها و انکشاف دستور العمل ها برای پیش بینی سیلاب ها بشمول فعال ساختن مرکز معلومات سیلاب ها در فصل سیلاب در هر سال.
- جمع آوری تمام معلومات راجع به پیش بینی وضعیت جوی، سطح آب در تمام دریا ها و رودخانه ها
- ایجاد سیستم هشدار دهی قبلی برای آگاهی دهی مردم در مواردی که سطح آب بصورت ناگهانی بلند می رود

۴. وزارت انکشاف شهری

- تهیه مقررات تعمیر سازی و مطابق به آن برداشتن گام های عملی در راستای نظارت بر طرح و دیزاین، انتخاب ساحه و تطبیق ساختار بلند منزل ها و خانه های مقاوم در مقابل زلزله
- طرح و دیزاین خانه ها و کسب اطمینان از تطبیق ماستر پلان های شهری با در نظر داشت عوامل کاهش خطر
- اتخاذ تدابیر پیشگیرانه به منظور حفاظت اموال در برابر خسارات و تلفات احتمالی در جریان حوادث
- تهیه رهنمود های تخنیکی برای ارگان های ذیربط، مؤسسات، سکتور های خصوصی و سایرین برای تمامی فعالیت های بازسازی تحت برنامه های احیای مجدد
- بررسی آسیب پذیری شهروندان و کسب اطمینان از جوابگویی جهت جلوگیری از خسارات جانی و مالی

۵. وزارت معارف

- شامل سازی موضوعات مربوط به حوادث در نصاب تعلیمی مکاتب جهت آگاهی دهی مردم، به ویژه اطفال و جوانان در مورد اتفاقات طبیعی
- راه اندازی برنامه های مصئونیت مکتب و سازمان دهی استادان و شاگردان، بردن آنها به شورا ها منحیث رضا کار و انگیزه دادن به آنها برای کاهش و تخفیف خطرات
- کسب اطمینان از اینکه ساختمان های تمام نهاد های تعلیمی در زون های زلزله؛ در مقابل زلزله مقاوم باشند

۶. وزارت صحت عامه

- اتخاذ تدابیر پیشگیرانه و مراقبت از امراض همه گیر و رویداد های بیولوژیکی
- تدوین یک پلان آمادگی عاجل در چاچوب سکتور صحت
- آموزش رضا کاران در مورد آمادگی های اضطراری در مطابقت با پلان ملی مدیریت حوادث مانند، کمک های اولیه و اقدامات حفاظتی یا پیشگیرانه در ساحاتی که در معرض وقوع حوادث قرار دارند
- ارزیابی های تخنیکی از موجودیت و نیازمندی های زیربنای صحی که در قسمت کاهش آسیب پذیری و تقویت جوامع محلی کمک می نماید

۷. وزارت زراعت ، آبیاری و مالداری

- اتخاذ تدابیر پیشگیرانه در مقابل تأثیرات احتمالی خشکسالی در آینده
- ایجاد، آموزش و اعزام تیم های و ترنری با تجهیزات و ادویه جات
- شامل سازی کاهش خطر در استفاده اراضی زراعتی
- راه اندازی کمپاین ها علیه امراض نباتات و حمله ملخ ها
- تطبیق کمپاین های واکسین جهت محافظت مواشی در مقابل امراض ساری

5. پلان ملی اعاده و واکنش در برابر حوادث

هدف پلان ملی اعاده و واکنش در برابر حوادث تعیین فعالیت های آمادگی عاجل و واکنش در برابر حوادث در سطح ملی و نهادی سازی آن در سطح محلی در هماهنگی با اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان می باشد.

پلان واکنش حاوی تمام اقدامات لازمه جهت فراهم نمودن واکنش فوری به مردمان آسیب دیده از قبیل کار های تجسسی، نجات و تخلیه می باشد. همچنان این پلان حاوی تمام اقدامات لازمه جهت فراهم نمودن امداد رسانی فوری به افراد مضرر از قبیل فراهم نمودن نیامندی های اولیه غذایی، آب آشامیدنی، صحت و حفظ الصحة، البسه و غیره می باشد.

برای واکنش مؤثر و سریع در برابر حوادث، نکات ذیل باید در نظر گرفته شوند:

- تدویر جلسات آمادگی اضطراری کمیسیون ملی جهت بحث در مورد اوضاع و اخبار تازه
- ایجاد روش کلستری در سطح ملی جهت واکنش سکتوری در برابر حوادث
- آگاهی دهی، تجهیز و هماهنگی ممثین و کارکنان بشر دوست در سطح ملی جهت اعاده و واکنش مؤثر
- کسب اطمینان از اینکه هشدار های صادر شده به ساحاتی که در معرض خطر قرار دارند برسد
- برای ارزیابی سریع تأثیرات، ارگان مسئول اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان صلاحیت دارد تا وسایل پیشرفته حمل و نقل و تازه ترین تخنیک ها و روش ها را جهت سروی هوایی برای جمع آوری معلومات استفاده کند.
- ترتیبات برای اعزام و فرستادن وجوه و منابع به ساحات آسیب دیده یا متضرر

۵.۱ اعلان حالت اضطراری

اعلان حالت اضطراری وابسته به خاصیت و اندازه حادثه می باشد. عملکرد عادی اینست که حالت اضطراری در سطح ولایت توسط والی ولایت اعلان می گردد.

در صورتیکه اضطرار فراتر از ظرفیت مسئولین ولایتی باشد، حالت اضطراری ملی توسط رییس جمهور افغانستان، به اساس پیشنهادات کمیسیون ملی در رویداد های حوادث فاجعه بار که فراتر از توان حکومت محلی باشد، اعلان می گردد

سطوح حالات اضطراری

حالت اضطراری ولایتی: عبارت از حالتی است که اداره و تنظیم وضعیت فراتر از توانایی و ظرفیت ولسوالی می باشد. ولسوالی از طریق دفتر اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان از ولایت خواستار کمک و مساعدت می گردد. در چنین حالت، از جانب والی این ولایت حالت اضطرار اعلان می گردد. اقدامات و مسئولیت های قرار ذیل می باشند :-

اقداماتی که در سطح ولایتی اتخاذ میگردند:

- فعال ساختن مراکز عملیات اضطراری ولایت
- مطلع ساختن مراکز مربوطه ملی عملیات از وضعیت
- هشدار و مطلع ساختن تمام ادارات در ولسوالی مربوطه
- انجام بررسی ها از خسارات و تلفات در ساحات متضرر
- شروع فوری کار امداد رسانی در ساحات متضرر
- شریک ساختن گزارش بررسی ها با کمیته ولایتی مدیریت حوادث و مطالبه کمک برای عملیات عاجل

حالت اضطراری ملی: در صورتیکه حالت اضطرار / حادثه فراتر از توانایی و ظرفیت حکومت ولایتی / محلی باشد، حالت اضطراری ملی توسط رییس جمهوری افغانستان اعلان می گردد. در این حال بصورت بین المللی مطالبه کمک و مساعدت صورت می گیرد. اقدامات و مسئولیت های قرار ذیل اند:

اقداماتی که در سطح ملی اتخاذ میگردند:

- فعال ساختن مرکز عملیات اضطراری ملی
- تدویر جلسه کمیسیون ملی
- کمک و حمایت ولایات / محلات در قسمت ارزیابی خسارات و تلفات در ساحات آسیب دیده

- شریک ساختن گزارش ارزیابی ها با کمیسیون ملی
- کمک و همکاری با مقامات ولایتی / ساحوی و ولسوالی در قسمت تجهیز منابع برای عملیات امداد رسانی
- فراهم نمودن همکاری های تکنیکی به مقامات ولایتی / محلی / ولسوالی در قسمت عملیات امداد رسانی
- هماهنگی با نیرو های مسلح جهت همکاری
- تهیه گزارش روزانه و هفته وار از وضعیت و شریک ساختن آن با مراجع ذیدخل و رییس جمهور
- تهیه گزارش توسط اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان و ارسال آن به کمیسیون ملی برای کمک مالی
- هماهنگی با مؤسسات بین المللی، مؤسسات غیر دولتی، ملل متحد، مؤسسات بین المللی که در راستای امور بشر دوستانه فعالیت دارند و سایر اشخاص و افراد خیر خواه برای واکنش و مقابله مؤثر در مقابل حوادث
- مطلع ساختن مردم از وضعیت از طریق گزارش های مختصر رسانه یی
- هماهنگی با سیستم کلستر جهت واکنش مؤثر

۵,۲ مرکز عملیات اضطراری یا (EOC)

مرکز عملیات اضطراری، کانون تمام فعالیت های مربوط به واکنش در برابر حوادث در کشور بشمار میرود. مراکز عملیات های اضطراری در مرکز، ولایت و محل حادثه مراجع ارتباطی گماشته شده اند که فعالیت های کلی و جریان اکمالات امداد رسانی را از مرکز هماهنگی میکنند.

هدف مراکز عملیات اضطراری در سطح ملی عبارت از فراهم نمودن هدایات و دستورات مرکزی و کنترل برخی و یا تمام فعالیت های ذیل می باشد:

- عملیات های اضطراری
- ارتباطات و هشدار ها
- مطالبه منابع اضافی در جریان وقوع حادثه از ولایت همجوار ساحه آسیب دیده
- هماهنگی و انسجام کمک های خارجی
- صدور معلومات اضطراری و رهنمایی ها به ویژه به وزارت های مرکزی؛ ادغام، تحلیل و انتشار اطلاعات ارزیابی خسارات و تهیه گزارش های جمع آوری شده.

۵,۳ نقش ها و مسئولیت های کلیدی وزارت های مربوطه تحت پلان ملی واکنش در برابر حوادث

۱. وزارت امور داخله:

- اعزام کارکنان جهت پیشبرد عملیات تجسس و نجات
- مشارکت در کمک های امداد رسانی و مراعات قانون و مقررات، به خصوص در جریان کمک های امداد رسانی و همکاری در قسمت حمل و نقل افراد و جمعیت متضرر به کمپ های اضطراری
- تجهیز و آماده ساختن تسهیلات آتش نشانی در سراسر کشور
- راه اندازی مشق و تمرینات برای خاموش ساختن آتش، نجات، تخلیه و حمل و نقل اشخاص مصدوم
- هماهنگی ساختن فریکانس بیسیم پولیس با شبکه بیسیم اداره ملی مدیریت حوادث
- دیده بانی نزدیک از فعالیت های جنایی و ضد دولت / مردم در ساحه

۲. وزارت دفاع ملی

- اعزام منابع بشری و لوژستیک برای عملیات تجسس و نجات
- تأمین امنیت، قانون و مقررات و فراهم آوری تسهیلات ارتباطی
- توزیع مواد امداد رسانی عاجل به افراد آسیب دیده و فرستادن تجهیزات برای واکنش عاجل برای تیم های ارزیابی سریع و واکنش سریع
- فراهم نمودن هواپیما برای حمل و نقل هوایی
- فراهم نمودن کمک های اولیه در جریان حادثه از طریق ایجاد شفاخانه های سیار در محل و در مطابقت با پلان احتیاطی مخصوص صحت
- اعزام نیروی کار در ساحه آسیب دیده
- مشارکت در سروی ارزیابی نیازمندی ها و خسارات
- همکاری با مقام های محلی در قسمت حمل و نقل افراد مصدوم و بیرون ساختن اجساد مرده از زیر آوار ها

۳. وزارت اطلاعات، فرهنگ و جوانان

- انتشار معلومات در مورد وضعیت حادثه، بشمول خسارات مالی و جانی و واکنش در هنگام حادثه از طریق تلویزیون ها، رادیو و دیگر رسانه های همگانی
- جمع آوری آگاهینامه های اوضاع جوی جهت منعکس ساختن احتمال وقوع حوادث موسمی
- کسب اطمینان از این مسئله که اخبار منتشره بازتاب دهنده واقعیت ها و وضعیت اصلی بوده و بیم و اضطراب را در اذهان عامه ایجاد نکند.

۴. وزارت زراعت، آبیاری و مالداری

- به عهده گرفتن مسئولیت مسئولیت غذایی در هنگام وقوع خشکسالی
- کسب اطمینان از موجودیت مقدار کافی بذر ها، نهال، کود کیمیایی و مواد ضد آفت نباتی
- ارزیابی محصولات، مواشی و نیازمندی ها
- تعیین کمیت خسارات و تلفات و نهایی سازی پلانگذاری و احیای مجدد زراعتی
- دفن اجساد مرده حیوانات
- اتخاذ گام های عملی در مقابل انفولونزای پرندگان

۵. جمعیت هلال احمر افغانی

- مشارکت در پروسه بررسی خسارات و شناسایی ساحات آسیب پذیر، جمع آوری اطلاعات و شناسایی نیازمندی ها
- فراهم نمودن کمک های عاجل به افراد متضرر در اثر وقوع حادثه، بشمول کمک های اولیه، غذا و البسه
- کمک به افراد متضرر در عرصه های نجات، تخلیه و سرپناه موقتی از طریق شورا های محلی و رضا کاران
- فرستادن درخواست برای نیازمندی ها و احتیاجات امداد رسانی و احیای مجدد به فدراسیون بین المللی صلیب سرخ و جمعیت هلال احمر
- آموزش و اعزام رضا کاران به ساحاتی که شدیداً توسط حوادث متضرر گردیده اند.

۶. وزارت معادن

- فراهم نمودن لوازم برای تجسس و نجات و آموزش تیم های تجسس و نجات برای واکنش در برابر حوادث عادی در معادن
- بیرون نمودن معدنچیان از معادن در صورت دریافت هشدار قبلی از اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان
- انجام ارزیابی های از خسارات / تلفات ناشی از حوادث

۷. وزارت ترانسپورت و هوانوردی ملکی

- فراهم نمودن وسایل حمل و نقل زمینی و هوایی خصوصی برای انتقال کمک های اولیه و تخلیه و بیرون ساختن مردم متضرر
- فعال نگهداشتن فرودگاه ها برای حمل و نقل هوایی و سروی محلات فرودگاهی برای هواپیما ها در سطح ملی و محلی
- اتخاذ تدابیر در راستای ترتیب و تنظیم وسایط جهت بیرون ساختن احتمالی مردم
- فراهم نمودن تسهیلات ترانسپورتی برای قربانیان حادثه و افراد مصدوم از طریق حمل و نقل هوایی عامه و خصوصی

۸. وزارت تجارت و صنایع

- چشم پوشی از حقوق گمرکی برای ورود کمک های لازمه امداد رسانی و واکنش در حالات اضطراری
- اتخاذ تدابیر لازم در برابر وارد ساختن غذا های غیر مصنوعی، مواد سوخت بی کیفیت با عناصر نامرغوب برای صحت عامه
- درخواست از مالکان صنعت جهت فراهم نمودن مواد امداد رسانی اضطراری مانند تولیدات غذایی، سرپناه های موقتی، ادویه جات و وسایل طبی و وسایل تجسس و نجات

۹. وزارت امور زنان

- کمک به زنان جهت مشارکت در فعالیت های واکنش در برابر حوادث
- اختیار بخشیدن به زنان در قسمت واکنش در برابر حوادث از طریق بدوش گرفتن پروژه های مخصوص
- اتخاذ اقدامات برای مسئولیت زنان و دختران در ساحاتی که توسط حوادث متضرر می گردند

۱۰. شورای ولایتی

- مشارکت و نظارت بر فعالیت های واکنش در برابر حالات اضطراری
- فراهم نمودن زمینه برای مشارکت مردم جهت واکنش در برابر حالات اضطراری
- کمک و همکاری با حکومت در هنگام وقوع حادثه و گسترش تمام کمک های لازمه

۱۱. وزارت امور مهاجرین و بیجا شده گان داخلی (در افغانستان این وزارت را وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان می نامند)

- تلاش های متمرکز جهت رسیدگی به مشکلات افراد بیجا شده داخلی و مهاجرین در هنگام واکنش اضطراری
- کمک در قسمت تهیه مواد امدادی برای افراد بیجا شده داخلی و بعمل آوردن اقدامات برای برگشتن و عودت آنها

۱۲. وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین

- اتخاذ اقدامات لازم جهت محافظت نیرو های کاری، در صورت وقوع حادثه
- پیگیری و تعقیب رهنمود ها که برای مصنونی و امنیت کاری در زمان حادثه تهیه گردیده اند
- کمک و همکاری با حکومت در قسمت ایجاد کمپ ها

۱۳. وزارت احیاء و انگشاف دهاات

- مشارکت در پروسه واکنش در برابر حوادثی چون زمین لرزه، لغزش زمین، خشکسالی و غیره در سطح اجتماع
- ایجاد تیم های تجسس، نجات، امداد رسانی، احیای مجدد و رضا کار در سطح محلی و قریه
- کسب اطمینان از موجودیت آب آشامیدنی در حالات اضطراری

۱۴. وزارت صحت عامه

- بدوش گرفتن مسئولیت برای رسانیدن کمک ها از قبیل ادویه جاتف بسته صحتی عاجل، تعلیمات صحتی و تداوی در هنگام حالات اضطراری
- اعزام رضا کاران آموزش دیده در صورت بوجود آمدن حالت اضطراری جهت فراهم نمودن کمک های اولیه به افراد آسیب دیده در ساحاتی که در اثر حادثه متضرر گردیده اند.
- پیگیری و تعقیب مراحل پلان آمادگی و واکنش اضطراری سکتور صحت

۱۵. وزارت معارف

- مساعد نمودن زمینه مشارکت شاگردان رضا کار جهت فراهم نمودن کمک در قسمت توزیع مواد امدادی و همچنان کمک در پروسه عملیات تجسس و نجات
- سازمان دهی معلمین و شاگردان بحیث رضا کاران در هنگام وقوع حادثه و تشویق آنان در امور نجات، بیرون کشیدن افراد و امداد رسانی
- در صورت وقوع حادثه، نهاد های تعلیماتی و تعمیر های آن در صورت نیاز به حیث سرپناه اضطراری و مرکز امداد رسانی استفاده میگردد.

۱. وجوه اضطراری ملی

کارایی و مؤثریت کمک و حمایت دولت به جوامع متضرر و آسیب دیده در نتیجه حوادث، تا حد زیادی وابسته به موجودیت، دسترسی و گسترش منابع پولی میباشد. در افغانستان، حکومت ملی نقش کلیدی را در راستای تسریع کمک وجوه به ولایات ایفا می نماید. وجوه اضطراری ملی یا (NEF) میتواند جهت فراهم نمودن چنین کمک ها به ولایات که توانایی و ظرفیت مدیریت حوادث را از منابع خویش ندارند استفاده گردد. در صورتیکه حالت اضطراری ملی اعلان می گردد و حادثه چندین ولایت را متأثر می سازد، چنین کمک ها باید بطور هر چه سریع تر جهت آغاز واکنش فوری مهیا گردد.

در حال حاضر در افغانستان کمک های و مساعدت ها برای جوامع که در اثر حوادث متضرر میگردند از منابع کمک های بین المللی فراهم می گردد. این کشور باید در دراز مدت، ظرفیت مالی خویش را جهت رسیدگی به نیازمندی های نجات دهی و امداد رسانی حوادث بلند برده و در قسمت تلاش ها برای آمادگی و کاهش خطرات نیز آنرا بکار ببرند. در حال حاضر، کمیسیون ملی (که به نام کمیسیون ملی مدیریت حوادث یا NDMC نیز مسمی می باشد) وجوه اضطراری ملی را جهت استفاده نمودن به منظور رسیدگی به نیازمندی های جوامعی که در اثر حوادث متضرر گردیده اند در اختیار دارد. این رهنمود ها برای استفاده مؤثر از وجوه اضطراری ملی زمینه را برای مصرف نمودن وجوه بصورت شفاف و منصفانه فراهم می نماید.

کمیسیون ملی به مثابه هیأت ریسه برای مدیریت حوادث بر فراهم نمودن و کاربرد وجوه نظارت می نماید. این کمیسیون توسط معاون دوم رئیس جمهور سرپرستی می گردد و متشکل از رئیس اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان، وزارت احیاء و انکشاف دهات، وزارت امور داخله، وزارت دفاع ملی، وزارت زراعت، آبیاری و مالداري، وزارت انرژی و آب، وزارت صحت عامه، وزارت تجارت و صنایع، وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی و وزارت مالیه می باشد. این کمیسیون تصامیم نهایی را مبنی بر تخصیص و استفاده وجوه اضطراری ملی به اساس پیشنهادات اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان اتخاذ می نماید.

اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان منحصیث یک ارگان پیشتاز هماهنگ کننده در سطح ملی، در قدم اول صدور وجوه به ولایات مربوطه را (از طریق کمیته های ولایتی مدیریت حوادث) و وزارت ها / ادارات مربوطه با حمایت وزارت مالیه جهت فعالیت ها و اقدامات امداد رسانی، اعاده، آمادگی، کاهش خطر و جلوگیری از حوادث اداره (پیشنهاد و نظارت) می نماید. (شکل ۹)

شکل ۹: ساختار سازمانی برای وجوه اضطراری ملی

اجراء پذیری: رهنمود های وجوه اضطراری ملی در صورت وقوع رویداد های چون زمین لرزه (زلزله)، خشکسالی، سیلاب، لغزش زمین، آتش سوزی، برف کوچ ها، طوفان، اوضاع و حالات ناگواری که در اثر زمستان های شدید و سرد به وجود می آیند و هر نوع حوادث طبیعی دیگر در افغانستان قابل اجراء می باشد.

شایستگی (برای انتخاب): وجوه اضطراری ملی تنها در صورتی اعطا میگردد که میزان و شدت نیازمندی توسط منابع تمویل کننده محلی برآورده شده نتواند و قابلیت جلب توجه ملی را داشته باشد. موارد ذیل را میتوان به حیث هزینه های مجاز تلقی نمود:

- تدارک و جابجایی مواد حیاتی که برای امداد عاجل از آن استفاده صورت میگیرد
- ارزیابی سریع نیازمندی ها و خسارات
- تهیه و فراهم نمودن مواد غذایی، آب آشامیدنی، سر پناه های عاجل، و مساعدت طبی
- کمک های بلا عوض به کسانی که در چنین حوادث از بین رفته و یا مصدوم میگردند
- مساعدت برای اعاده معیشت زندگی
- تطبیق فعالیت ها و اقدامات پلان ملی و ولایتی مدیریت حوادث
- بلند بردن ظرفیت های مدیریتی در سطح ملی و ولایتی

- آموزش و آگاهی دهی به کارمندان، مردم عامه و به ویژه گروه های آسیب پذیر

پیشنهاد گردیده است تا وجوه اضطراری ملی متشکل از دو بخش باشد:

الف. وجوه ملی برای اعاده و امداد حوادث (NDRRF) که جهت تمویل فعالیت ها و اقدامات برای نجات و امداد جوامعی که در اثر حوادث آسیب می بینند استفاده میگردد. این وجوه هشتاد درصد وجوه اضطراری ملی را تشکیل میدهد.

ب. وجوه ملی برای آمادگی و کاهش خطر (NRMPPF) که جهت تمویل پروژه ها، بشمول تطبیق پلان ملی مدیریت حوادث، و دیگر فعالیت های که در کشور جهت جلوگیری یا کاهش خطر (ریسک) و تقویت آمادگی ها در برابر حوادث طبیعی احتمالی در کشور انجام می پذیرند استفاده میگردد. این وجوه بیست درصد مجموع وجوه اضطراری ملی را تشکیل میدهد.

نظارت: دریافت کننده گان وجوه اضطراری ملی بصورت دوره یی از جانب کارمندان اداره ملی مدیریت حوادث افغانستان هم از نظر برنامه یی و هم از نظر مالی نظارت میگردد تا از رسیدن به اهدافی که وجوه برای آنها بکار برده می شود اطمینان حاصل گردد. نظارت شامل بررسی و تحلیل مالی، برنامه ای، اجراات و موضوعات اداری مربوطه به هر کمک بلا عوض می باشد.